

Utætheden

»Vi vinder – hvis I vil, og hvis I vil, står jeres organisation bag jer«

Fagforening sikrer rettigheder

ELEV FÅR 94.000 KR

Læs side 10-11

Utætheden

47. årgang nr. 1/januar 2020

Ucensureret blad udgivet af
Rør og Blikkenslagernes
Fagforening af 1873
Lygten 10, 2400 NV
Telefon: 3583 2422
E-mail: kbh@blikroer.dk

Ansvarshavende redaktør:
Henrik Juul Rasmussen
E-mail: hjr@blikroer.dk
Redaktion:
Journalist Ole Sønderby, DJ
E-mail: osd@blikroer.dk

Oplag: 3200

Id nr. 46612

Tryk: Dystan & Rosenberg

Afleveret til postvæsenet: 18. dec 2019

Deadline for næste nummer: 14. februar

Forsiden

Ny EUX uddannelse forvirrer arbejdsgiveren, men tillidsmand og fagforening sikrer elev løntilgodehavende i principiel sag.
Læs side 10 - 11

LEDER

Giv os en overenskomst, vi kan sige ja til

Det er et fromt nytårsønske, som ville gavne os alle - både arbejdere, arbejdsgivere og ikke mindst samfundet omkring os.

Men hvad skal der til for at vi kan stemme ja?

Først og fremmest skal der reelle forhandlinger til. Parterne omkring VVS-overenskomsten har ikke formået at forhandle sig til en aftale i ti år. I denne omgang ser det ud til at Tekniqs ultimative krav er taget af bordet. Derfor ville det selvfølgelig heller ikke være smart, hvis vi kommer med de ultimative krav nu.

Der er mange ting og sager, der skal justeres i vores overenskomst. Jeg vil give et bud på tre elementer, der skal gøre overenskomsterne bæredygtige og robuste i forhold til det arbejdsmarked, vi ser komme.

Tre elementer overenskomsten skal opfylde:

- Sikring mod social dumping
- Sikring af en fortsat høj organiseringsprocent
- Sikring af efteruddannelse til blandt andet klimatilpasningerne

Hele byggebranchen er presset ud mod kanten af social dumping. Skal det arbejdsmarked, vi kender, bestå - kræver det nye værktøjer i overenskomsten. En markant forhøjelse af mindstelønnen og et solidt kædeansvar kunne være fornuftige bud.

En høj organiseringsprocent i faget er afgørende for vores forhandlingsmandat over for arbejdsgiverne, men også for vores fælles økonomi. Jo flere vi er til at betale, jo billigere bliver regningen.

En kollektiv overenskomst gælder for alle medarbejdere på arbejdspladsen og det må aldrig blive billigere for arbejdsgiveren at ansætte en uorganiseret. Derfor bør alle kollegaer naturligvis være organiseret i den fagforening, som indgår overenskomsten. Det ville være fint at få ting ind i overenskomsten, som kun kom medlemmerne til gode.

Man kunne forestille sig at flere af overenskomstens punkter blev lagt i fonde, som kun udbetaler til medlemmer af den overenskomstbærende fagforening. Kravet er naturligvis omdiskuteret og det bliver meget svært at overbevise arbejdsgiverne, men Højesteret har med en historisk dom afgjort, at medlemmer af en rigtig fagforening gerne må stilles bedre end de uorganiserede.

En principiel dom fra 2015 slår fast, at medarbejderne på en kartonnagefabrik er bedre stillet, hvis de er medlem af den overenskomstbærende fagforening end medlemmerne af Det Faglige Hus. Arbejdsgiverne kan nemlig ikke få refusion, hvis de udbetaler sygeløn til uorganiserede medarbejdere.

Eksemplet er godt og lærerigt. Særligt fordi aftalen samtidig gør det ekstra attraktivt for arbejdsgiveren kun at ansætte organiserede medarbejdere.

Vores overenskomst skal også forholde sig til en omfattende grøn omstilling. Ingen ved, hvad fremtiden bringer. Omstillingen til et grønt og bæredygtigt samfund, hvor robotteknologi vil indfinde sig, betyder uden tvivl at nogle job forsvinder, mens nye mere tekniske job opstår. Skal vi være klar til de forandringer, skal vi have forbedret mulighederne for efter- og videreuddannelse i den nye overenskomst. Gerne forbeholdt medlemmerne.

Rør og Blik er med til at forhandle din overenskomst i 2020.

*Henrik Juul Rasmussen, formand for
Rør & Blik København*

Opsøgende arbejde

Tillid er godt, men løntjek er bedre

■ **LØNTJEK** Sammen med Malernes Fagforening markerede Rør & Blik indledning på årets landsdækkende løntjek-kampagne med en stribe byggepladsbesøg på Frederiksberg,

Amager og Brønshøj en tidlig mandag morgen i november.

Ugen startede for mange københavn-ske bygningsarbejdere med varm kaffe og friske croissanter, hvor Rør & Blik gav

gode råd, flyers samt en opfordring til altid at tjekke din lønseddel hos fagforeningen. Sidste år og forrige år har løntjekkampagnerne givet mange sager, hvor lønmodtagere fik efterbetalt store beløb ved Rør & Bliks hjælp.

Løntjek er der fokus på i Rør & Blik

Flere undersøgelser fra bl.a. FH viser desværre, at så mange som godt halvdelen af lønmodtagerne har oplevet fejl på lønsedlen.

»Der er også mange af fejl på lønsedlerne, som Rør & Blik hjælper medlemmerne med. Vi finder både små og store eksempler på, at medlemmer ikke har fået den løn, de har krav på. I langt de fleste tilfælde skyldes det fejl, som arbejdsgiveren typisk justerer og efterbetaler uden det store bøvl«, siger Karsten Pedersen, faglig sekretær i Rør & Blik med ansvar for indsamling af lønstatistik:

»I år er en dækkende lønstatistik for faget ekstra vigtig, da det altid er væsentligt dokumentation og et godt argument at have med til overenskomstforhandlingerne i 2020«.

Generalforsamling i Rør & Blik

Byggefagenes Hus 29.10.19

■ **FAGFORENING** På en velbesøgt generalforsamling fik medlemmerne først et indblik i hvordan deres pensionsinvesteringer bliver brugt på bæredygtigt byggeri ved Jens Breinholt fra PensionDanmark (se side 5). Bagefter gav formand Henrik Juul Rasmussen en beretning, hvor mange faglige problemstillinger og muligheder blev vendt.

Han glædede sig blandt andet over et stigende antal lærlinge, Rør & Bliks krav til OK20, det stærke faglige aktivistarbejde blandt medlemmerne og TM og AMR's indsats i det daglige for medlemmerne. Social dumping og asbestforurening er alvorlige faglige udfordringer, der skal bekæmpes direkte og konstant.

Generalforsamlingen vedtog en ud-

talelse mod Social Dumping (se UTÆTHEDEN 6, 2019).

Der blev også foretaget en teknisk vedtægtsændring. På opfordring af fagforeningens interne revision og regnskabslederen blev §9 stk. 4 justeret, så det nu passer til en tidsvarene og faktisk praksis. Vedtægtsændringen skal efterfølgende godkendes på den kom-

mende generalforsamling d. 21. april 2020. Endelig blev der givet 5.000 kroner til støtte for Arbejderen.

Medlemsudvikling	2018	2019
Aktive medlemmer	2018	1995
Lærlinge	292	343
Kreds total	2647	2660

ID-kort på byggepladser

CSR-chef David Salomonsen i Københavns Kommune

Københavns Kommune vil afprøve brug af ID-kort i byggeriet for at bekæmpe social dumping

■ **SOCIAL DUMPING** I en toårig prøveperiode vil der på fire udvalgte byggepladser i kommunen blive indført et personligt ID-kort for alle bygningsarbejdere. Kortet viser navn, billede og arbejdsgiver. ID-kortet scannes ved ankomst og via en database kan kommunen altid se hvem og hvor mange, der er på arbejde

»Kommunen går dermed forrest for at sikre sig mod social dumping, skattefusk, og opretholdelse af et kædeansvar. Formålet er at sikre ordnede forhold.«, siger CSR-chef David Salomonsen i Københavns Kommune:

Hvorfor indfører I et ID-kort i Københavns kommune

»Via vores risikovurdering af byggefirmaer finder vi anledning til mistanke ved hvert tredje kontrolbesøg og 70 procent af de firmaer vi udvælger til kontrol har problemer med timelønninger, pension,

Christian Ingebrekt, konstitueret faglig sekretær i Rør & Blik.

feriepenge mv. Derfor prøver vi en model fra Oslo med at sætte printere til ID kort op på de udvalgte byggepladser, så alle hurtigt og fleksibelt kan udrustes med ID-kort. På den måde kan vi følge arbejdet i alle led af underentreprenørkæden. Vi oplever ofte at der særligt bliver snydt i de yderste led blandt underentreprenører, og at hovedentreprenøren ikke har tilstrækkeligt styr på hele kæden«.

Hvorfor er metoden ikke anvendt før

»Københavns Kommune forpligtede sig allerede i 2011 til at stille krav til sine leverandører om overenskomst-

mæssige løn og ansættelsesforhold. I 2018 skruede vi for alvor op for fysiske, ricikobaserede kontroller og vores kontrolteams oplever igen og igen alvorlige overtrædelser af arbejdsklausulen. Derfor prøver vi nu ID-kortet af og evaluerer det efter to år«.

Hvordan foregår kontrollen?

»CSR-enheden gennemfører ca. 600 kontroller om året. Screeningsbesøg, hvor enheden tager ud på en arbejdsplads og taler med medarbejderne om løn og ansættelsesvilkår. Vi har også dokumentkontroller, hvor CSR-enheden anmoder om dokumentation på udvalgte medarbejdere. På det grundlag kan vi udføre en beregning af, om lønnen er på niveau med den landsdækkende overenskomst for arbejde af samme art«.

Hvad er konsekvensen af brud på de sociale klausuler?

»Firmaet bliver indkaldt til et møde og skal dokumentere forholdene. De bliver også efterfølgende bedt om at dokumentere at forholdene er rettet op, således at medarbejderne får de penge de mangler. Udgangspunktet er dialog, men vi har hjemmel til bod, bortvisning og endelig en ophævelse af kontrakten, hvis det er nødvendigt.«

Rør & Blik hilser initiativet velkommen og nødvendigt.

»Vi ser et stort behov for, at myndigheder og fagforeninger får nye værktøjer, som kan styrke os i kampen mod social dumping. Der er mange sager om social dumping i underentreprenørkæderne. Kæderne kan være så lange, at man ikke ved, hvor mange og hvilke firmaer, der arbejder på byggepladserne samt hvilke forhold deres medarbejdere har. Derfor er ID-kort et fornuftigt initiativ, vi vil følge nøje«, siger Christian Ingebrekt, konstitueret faglig sekretær i Rør & Blik.

Senest: Finanslov 2020 sikrer også udvikling af et ID kort til alle offentlige byggearbejdspladser inspireret af Københavns Kommunes pilotprojekt.

PensionDanmark:

“Do good and do well”

Medlemmernes penge bliver investeret i bæredygtigt byggeri

■ **BÆREDYGTIGT BYGGERI** PensionDanmark bygger kun DGNB (dansk standard for bæredygtigt byggeri red.) guld- og platincertificeret byggeri. Hele 22 milliarder er i dag investeret i ejendomme og der bygges bæredygtigt for pensionsmilliarderne. Hvert år bygges der nyt for mellem 3-5 milliarder pensionskroner.

Bæredygtigt byggeri er nemlig både en god investering af pensionskroner, i fælles klimaforbedringer og i et godt arbejdsmiljø for bygningsarbejdere. Det var det positive budskab fra projektdirektør i PensionDanmark, Jens Breinholt. Han holdt oplæg om socialt og bæredygtigt byggeri som optakt til generalforsamlingen i oktober hos Rør & Blik.

Bæredygtigt byggeri er mange ting

Byggeriet er socialt fordi pensionskassen garanterer, at der altid er ordentlige

forhold på byggepladserne. Som start på et byggeri bliver alle de lokale fagforeninger inviteret til et indledende opstartsmøde, der skal sikre et ordentligt arbejdsmiljø, hvor alle er på overenskomst og at der uddannes mange lærlinge. Sidste år var der i alt cirka 80 lærlinge beskæftiget på pensionskassens byggerier i hele landet.

Bæredygtighed er også velfærd for håndværkerne under udførelsen samt at de kommende beboere får et godt kemifrit indeklima, masser af dagslys og grønne områder. Samtidig er bæredygtighed selvfølgelig investeringer i gode byggematerialer, som certificeret træ, grønne tage, solenergi og el-ladestander til fremtidens bilpark.

»Vi er bevidste om at bygninger i dag bruger 30 procent af vores energi og at affaldsmængden skal reduceres betydeligt. På alle niveauer tænker vi cirkulært, socialt og bæredygtigt«, sagde

Jens Breinholt, der selv har en fortid som bygningsnedker og entreprenør.

Salen stillede en stribe konkrete spørgsmål til byggeriet

Bruger i beton?

Vi bestræber os på at bygge mere i træ og har netop planlagt en hel bydel i Ørestaden bygget hovedsageligt af træ. Derudover bruger vi ikke stærkere eller mere beton end absolut nødvendigt.

Hvorfor er meget byggeri dårligt planlagt og hurtigt gennemført så det har indbyggede byggeskader?

En del entreprenører presses på tiden og økonomien. Hos PensionDanmark bruger vi vores erfaringer aktivt og bemander pladserne med kompetent bygherretilsyn og forsøger at være på forkant med de sædvanlige fejl. Vi er kritiske ved vores valg af entreprenører og rådgivere. For os er kvaliteten og tilfredse kunder vigtigere end tiden hvorfor vi ikke presser entreprenørerne på tiden, men hellere hjælper dem til at bygge uden fejl.

Sikrer I jer mod social dumping på jeres pladser?

Vi har krav om ID kort på alle vores pladser. Alle entreprenører får tjekket overenskomstforhold grundigt lige som det sikres at udenlandsk arbejdskraft står i RUT registeret. Vi har altid et højt antal lærlinge ved alle byggerier. Vi tager vi på kontrolbesøg og finder vi den mindste slinger bliver firmaet bedt om at forlade pladsen og/eller få styr på forholdene.

Hvordan får en rør lægger råd til at bo i det fine byggeri, der er bygget for vores pensionspenge?

PensionDanmark bygger mange forskellige typer af lejeboliger. Vi bygger for eksempel ”Skibet” i Køge, ”Kunstnerkarreen” i Ørestad og ”Hummeltofteparken” i Virum, som alle har en rimelig husleje, sluttede Jens sit oplæg af med.

BIO4 – Godt for miljøet men en faglig skandale

Kommunernes store prestigeprojekt afsluttes i 2019, men byggeriet er forfulgt af en lang række faglige sager.

■ **SOCIAL DUMPING** HOFOR's store indsats for at omstille Amagerværket fra kul til en mere bæredygtig produktion har været fyldt med snyd, social dumping, skattefusk og faglige konflikter. Otte kommuner med stærke sociale klausuler og visionære mål for et grønt miljø, står sammen om det store byggeri, der på et tidspunkt var Danmarks største byggeplads. Alligevel har HOFOR løbende været en arbejdsgiver, der har haft meget svært ved at tage ansvaret og leve op til de gængse faglige standarder for veludført arbejde.

»Utroligt at en så stor og »semioffentlige» arbejdsgiver har så vanskeligt ved at leve op til helt almindelige faglige krav på pladsen. Det er som om, at de faglige aftaler og den almindelige lovgivning er som »en by i Rusland» under byggeriet af BIO4«, siger Henrik Juul Rasmussen, formand for Rør & Blik, der løbende har fulgt byggeriet og konflikten.

Social dumping med brud på alle sociale klausuler

Stribevis af sager om udenlandske underleverandørers snyd og fusk har forfulgt byggeriet. Underbetaling af udenlandsk uorganiseret arbejdskraft, mystiske lønsedler, et forpestet arbejdsmiljø, fejl på sikkerhedskrav og manglende løn- og pensionsindbetalinger, var blot de mest iøjnefaldende problemer. Her har både HOFOR og de otte kommuner gjort alt for at undgå at påtage sig et reelt ansvar. HOFOR er en privat

arbejdsgiver, selvom den er 100 procent offentligt ejet og drevet.

HOFOR har ofte gemt sig bag Dansk Industris advokater til møderne og trukket alle sager i langdrag. Flere faglige sager er stadig på vej gennem arbejdsretten. Byggeriet har haft så mange sager om løndumping og farlige arbejdsforhold at både stilladsarbejdere, Rør & Blik, elektrikernes og smedenes fagforeninger har været på overarbejde i årevis for at rette op på forholdene på BIO 4.

Konflikten lukker værket

500 stilladsarbejdere lukkede arbejdspladsen helt ned i april 2018 fordi udenlandske stilladsarbejdere på pladsen blev underbetalt og arbejdede uden stillads-certifikat. Oprindeligt var det kun tænkt som en faglig manifestation udenfor byggepladsen og ikke en egentlig blokade af Amagerværket. Men da et kraftvarmeværk regnes som et potentielt terrormål i Danmark udløste et højt sikkerhedsniveau, at værket lukkede helt ned.

Kortet blev simpelthen rakt frem og tilbage gennem sikkerhedshegnet. Hvilket er både ulovligt og helt uforsvarligt» fortæller Lars Andersen, faglig sekretær Rør & Blik.

3F havde protesteret over de ulovlige lønforhold for den udenlandske arbejdskraft. Selvom HOFOR fastholdt at minimumslønnen blev betalt, lå lønnen til den udenlandske arbejdskraft reelt minimum 100 kroner under den faktiske

FAKTA

HOFOR er en fusion af energi- og vandselskaberne i kommunerne København, Albertslund, Brøndby, Dragør, Herlev, Hvidovre, Rødovre og Vallensbæk.

HOFOR har siden 2014 været Danmarks største byggeplads i arbejdet på at etablere et anlæg, som anvender bæredygtig træflis som brændsel. Produktion bliver på 150 MW el og 400MJ/s varme. Der regnes med et årligt forbrug på op til 1,2 mio. tons træflis.

En anden del af projektet er tegnet af Bjarke Ingels og blevet belønnet med priser. Værket er spektakulært udrustet med egen skibakke og sneanlæg. Et særligt gimmick, at skorstene skulle puste rørringe med en konstruktion af den berygtede Ubåds Madsen, blev aldrig realiseret.

- 500.000 varmekunder
- 1.100 medarbejdere
- 5 milliarder kroner i årlig omsætning
- Over en milliard kroner i årlige investeringer i rør og ledninger mv.

løn for uddannede stilladsarbejdere i København.

Blokaden blev kendt ulovlig. HOFOR rettede kun modvilligt ind og forsøgte hele tiden at bortforklare konflikten overfor deres kommunale ejere og pressen, mens den sociale dumping fortsatte. Allerede 14 dage efter måtte de københavnske bygningsarbejdere igen gå i aktion.

Bygningsarbejderne i direkte aktion

Denne gang valgte også smedene, elektrikere og rørleggere at stoppe arbejdet i sympati med kollegaerne.

Arbejdsnedlæggelsen var i princippet overenskomststridig og derfor opfordrede både tillidsmænd og Rør & Blik naturligvis medlemmerne til at genoptage arbejdet. Rørleggerne blev dog siddende i solidaritet med kollegerne og aktivisterne har siden dannet grundstammen i Aktionsgruppen mod social dumping.

Samtidig indkaldte Rør & Blik, El-forbundet og Metal i fællesskab HOFOR til møde for at se på arbejdsmiljøet og

sikkerheden på byggepladsen. HOFOR havde ikke styr på dokumentationen for de mere end 950 bygningsarbejdere, men lovede at vende tilbage i løbet af et par dage med en opdateret liste over virksomheder på byggeriet.

»Allerede da vi stod på pladsen den første dag kunne jeg ved selvsyn konstatere, at der løbende blev snydt med adgangskontrol og Id-kort. De udenlandske bygningsarbejdere brugte alle det samme adgangskort til at komme ind. Kortet blev simpelthen rakt frem og tilbage gennem sikkerhedshegnet. Hvilket er både ulovligt og helt uforsvarligt« fortæller Lars Andersen, faglig sekretær Rør & Blik.

»På næste møde har HOFOR nu fået massiv opdækning af DI's jurister. HOFOR bebyrder at der absolut intet er galt på pladsen og at alle regler bliver overholdt. Samtidig afleverer de lister med alle de involverede udenlandske og danske byggefirmaer.

Da jeg begynder at tjekke RUT-registret og deres ansættelsesforhold, finder jeg alle typer fejl og mangler«, siger Lars Andersen.

- › Fem firmaer var ikke meldt til RUT registeret og 90 procent havde ikke overenskomst.

Skandalesagen ruller stadig

»HOFOR lover igen bod og bedring. I mens sendte jeg overenskomstkrav til over 40 firmaer i den periode. Det var fast fagligt overarbejde pga. HOFOR's bevidste slendrian.

Enkelte virksomheder skriver under, andre undslår sig. Nogle firmaer skifter blot navn flere gange. Alt sammen imens HOFOR udadtil igen og igen lover både politikere i Borgerrepræsentationen og pressen, at alt er i orden og at alle firmaer naturligvis har en overenskomst og udbetaler en reel løn. Påstande der var langt fra virkeligheden«.

I forløbet bliver Lars Andersen også kontaktet af en polsk medarbejder, der er økonomisk ruineret af sit arbejde på Amagerværket. Han kan levere skriftlig dokumentation for fup og svindel med lønsedler mv.

»Sagerne er så grelle at de ryger i arbejdsretten, hvor flere forsat er under behandling. Både HOFOR og DI har åbenlyst arbejdet bevidst med at trække dem i langdrag.

Da HOFOR har en avanceret firma-konstruktion er det et privat firma, der ikke skal overholde de sociale klausuler, som kommunerne og ejerne ellers højt og helligt har lovet at overholde ved deres byggeri«, siger Lars.

Han ser frem til at sagerne, som bliver

ført af CO-industri, forhåbentlig blive afgjort i arbejdsretten i 2020.

Hvem tager ansvaret?

HOFOR er ejet af otte kommuner, men drives som en privat virksomhed. Derfor gælder sociale arbejds-klausuler med kædeansvar for underleverandører ikke på BIO4.

HOFOR har gentagende gange forsikret politikerne om at overenskomster, arbejdsmiljø, skattebetaling mv. bliver overholdt og de har brugt Bureau Veritas til at kontrollerer alle disse forhold. Den private inspektionsvirksomhed siger, at alt er tjekket og fundet godt, hvilket også altid har været svaret til politikerne i HOFOR's bestyrelser og i de otte kommuner. Københavns kommune droppede allerede kontrolfirmaet i 2017 til intern kontrol.

Desværre svarer skønsangen fra Bureau Veritas slet ikke til virkeligheden. Sidst var da Skattestyrelsen gennemførte en uanmeldt social dumping-kontrol på byggepladsen i februar. Her fandt styrelsen skattefusks hos fire ud af fem kontrollerede firmaer og hos i alt 150 udenlandske medarbejdere.

Københavns Kommune sidder i bestyrelsen for HOFOR Forsyning med bl.a. Karina Vestergård Madsen fra Enhedslisten. Hun har siddet med siden sommeren 2018 og fulgt sagerne:

«Vi har i bestyrelsen løbende drøftet, hvordan HOFOR kan sikre gode arbejdsforhold og et godt arbejdsmiljø på store byggeprojekter, hvor der er mange

udenlandske leverandører og underleverandører. Her har det været en stor styrke, at fagforeningerne så grundigt og kvalificeret har hjulpet med at påpege problemer på byggepladsen. På den baggrund har jeg også kunnet stille præcise spørgsmål i bestyrelsen, og HOFOR har i samarbejde med fagforeningerne lagt en ny og bedre standard, så problemerne er blevet håndteret endnu bedre. Der er nu flere og grundigere kontrolbesøg og forholdene omkring arbejdsmiljø er blevet forbedret, bl.a. får udenlandske medarbejdere direkte information om deres rettigheder, når de arbejder på en HOFOR byggeplads. For bestyrelsen er det en løbende proces, som vi følger, for problemerne skal naturligvis løses. Også selvom at kvalitet koster penge.»

Deklaration: UTÆTHEDEN har talt med mange anonyme kilder til denne historie. Hovedparten har sagt nej til at deltage til citat.

Tak til Karina for hendes medvirken, citatet skulle først godkendes af HOFOR's kommunikationsafdeling og den samlede bestyrelse før det måtte bruges i UTÆTHEDEN.

HELT KORT

Blikkenslagerens børn er længst tid i børnehaven

■ **BØRN** Når arbejdsdagen bliver lang og mor eller far er håndværkere risikerer børnene at tilbringe mere end otte timer om dagen i dagtilbud. Faktisk gælder det næsten dobbelt så mange børn - hele 23 procent - end hvis forældrene har en lang videregående uddannelse. Her tilbringer (kun) 11 procent mere end otte timer i et dagtilbud.

»Prisen for at komme tidligt og gå sent betales af håndværkerens og de kort uddannedes børn. Tallene viser, at arbejderklassens børn noget hyppigere end andre børn er lang tid i dagtilbud«, siger seniorforsker Mai Heide Ottosen fra VIVE (Det nationale forsknings- og analysecenter for Velfærd) til A4.

Mestrene har færre krak

■ **FALLIT** Blikkenslagerne og rørlegerne er forskånet for færre pludselige firmanedbrud end resten af byggebranchen.

Antallet af konkurser i Danmarks

VVS-firmaer er faldet med hele 19,6 procent i årets første otte måneder. Det viser nye tal fra Danmarks Statistik. I bygge- og anlægsbranchen som helhed er antallet af konkurser omvendt steget med 8,2 procent. Tallene for alle erhverv viser en stigning på 28,5 procent.

Træerne vokser dog ikke ind i himlen for arbejdsgiverne. Selv når antallet af konkurser i VVS branchen er faldet, så ligger tallet stadig en smule over gennemsnittet for de seneste 13 år.

Der var cirka 17.600 i arbejde i VVS branchen i første halvår af 2019. Det er en stigning på 150 kollegaer i forhold til 2018.

Oprustning mod Social dumping

■ **FINANSLOV** Den forhenværende borgerlige regering skar kraftigt i bevillingerne til kampen mod social dumping. Derfor er det glædeligt at regeringen og støttepartierne finanslov afsætter 50 millioner kroner ekstra hvert år i perioden 2020-2022 til kampen.

Myndighedernes indsats mod underbetalt arbejdskraft og skattesnyd bliver oprustet med en central enhed i staten, som skal føre kontrol med leverandørernes overholdelse af arbejdsklausuler. Partierne er også enige om at videreføre det vigtige Register for Udenlandske Tjenesteydere (RUT).

Finansloven indfører nu ID-kort på offentlige byggepladser. Der gives også markant højere bødestraffe til virksomhedsejere, der bruger illegal arbejdskraft eller udnytter folk til tvangsarbejde. I særligt grove tilfælde er der tale om en fordobling af bødestrafen, fremgår det af finansloven.

Flere arbejdsulykker på byggepladser

■ **ARBEJDSMILJØ** Da politikerne valgte at hæve pensionsalderen og svække efterlønsordningen, lovede de at kompensere ved at forbedre vores arbejdsmiljø. Sådan gik det ikke. Tværtimod lå ulykkesfrekvensen sidste år - målt i antallet af arbejdsulykker pr. 10.000 årsværk - på 240. De seneste fem år har det ligget på i gennemsnit 238, viser en undersøgelse fra arbejdsgiverne i DA.

Dermed er andelen af folk, som får en skade på deres arbejde, ikke faldet men derimod steget sidste år.

Inden for bygge- og anlægsbranchen skal vi helt tilbage til 2010 for at finde færre antal arbejdsulykker end sidste år.

Elev fik 94.000 kroner i løn tilgodehavende

Louise kontaktede Rør & Blik og fik rettet en forkert indplacering gennem fire år

■ **ELEVLØN** Louise Tingvold Jensen er EUX elev, som er en forholdsvis ny uddannelse, hvor man kombinerer den gymnasiale uddannelse med den traditionelle erhvervsfaglige. Derfor er forløbet lidt længere, når man bliver VVS'er og den samlede læretid er fire år og ni måneder.

Uddannelsens udformning og længde forvirrer åbenbart både arbejdsgivere, virksomheder og deres bogholdere. Men nu har Rør & Blik klarlagt modellen for alle parter.

Rør & Blik regner bedst

Louise har været i gang med sin uddannelse siden 2016 og er nu på fjerde år af uddannelsen hos Brøndum A/S, men hun undrer sig over sin beskedne aflønning. Sammenlignet med sine klassekammerater får hun åbenlyst for lidt.

Derfor kontakter hun sin fagforening, der hurtigt konstaterer at hun er indplaceret forkert og for lavt. Bjørn Due, faglig sekretær, Rør & Blik, orienterer den lokale tillidsmand Lasse Ahrensberg, der straks kontakter bogholderiet hos Brøndum A/S.

I første omgang erkender firmaet efter rådgivning fra den tekniske skole, hvor Louise var indskrevet og arbejdsgiverforeningen Tekniq, at indplaceringen i 2019 har været forkert. Firmaets bogholderi tilbyder en lønregulering på cirka 17.000 kroner, men kun for fejl ved indplaceringen i 2019.

Samtidig gennemgår Bjørn alle lønsedler fra hele forløbet og konstaterer at indplaceringen og sats har været forkert fra dag ét. Brøndum og deres rådgivere

FAKTA

Eux - ny uddannelse med nye muligheder

Eux kombinerer din erhvervsuddannelse med en gymnasial eksamen, så du bliver faglært og student samtidig. Derfor kan du som uddannet erhvervsfaglig student enten få job inden for dit fag eller søge ind på en videregående uddannelse. Som erhvervsfaglig student har du altså de samme muligheder for at læse videre på f.eks. universitet som dem, der har taget en traditionel gymnasieuddannelse. Du mister ikke noget fra erhvervsuddannelsen og bliver udlært på lige fod med elever uden eux, men det tager lidt længere tid. I alt 4 år og ni måneder.

Økonomien under uddannelsen er som på en almindelig erhvervsuddannelse. Du får elevløn fra den dag din uddannelsesaftale træder i kraft.

Da jeg blev klar over, at der evt. forelå en fejl, ringede jeg straks til min fagforening Rør & Blik, der reagerede hurtigt og meget professionelt. Jeg er glad for at de fik løst sagen så hurtigt.

i arbejdsgiverforeningen har overset, at uddannelsen starter med et fyre ugers grundforløb. Derfor har Louise krav på efterregulering på minimum 64.000 kroner samt at alt akkordarbejdet over de sidste tre år naturligvis også skal medregnes.

Tillidsrepræsentanten beder nu bogholderiet om at undlade at yde lønreguleringen på 17.000 kroner og i

stedet regne på tallene igen. Efter en lokalforhandling med Lasse Ahrensberg regner Brøndum A/S sig frem til at med pension, feriepenge mv. skal Louise have mere end 94.000 kroner i efterregulering.

Firmaet udtrykker også tilfredshed med at der fremadrettet nu er klare retningslinjer for indplacering af EUX-elever. Efter gennemført grundforløb på skolen skal de ved ansættelsen indplaces på løntrin 2.

Sagen har principielle konsekvenser

»Afsnittet om indplacering af EUX-elever i overenskomsten stå ikke helt klar, og skønt firmaet og Tekniq starter med en helt anden udlægning, erkender de til slut at Rør & Bliks model for indplacering ved EUX-uddannelsen er helt korrekt og skal følges. Jeg forventer derfor at det vil være en formssag, at få det beskrevet tydeligere ved de kommende overenskomstforhandlinger.

Jeg er glad for at Louise undrer sig, at hun selv reagerer og bruger sin ret til at spørge fagforeningen. Historien viser, at vi som fagforening i fællesskab med hendes tillidsmand kan løse alle problemerne til alles tilfredshed, så Louise kan bevare fokus på at afslutte sin uddannelse«, siger Bjørn.

»Sagen er vigtig og principiel. Derfor insisterede jeg på en tydelig og klar tilkendegivelse fra firmaet i vores forhandlingsreferat: At Rør & Blik har fremlagt den rigtige indplacering og vores model for beregninger af aflønning af EUX-elever er den korrekte. Det accepterede både firmaet og arbejdsgiverne i Tekniq. Nu håber jeg, vi også kan få præciseret teksten i de kommende overenskomstforhandlinger, så alle EUX-elever behandles ens i fremtiden«, siger Lasse Ahrensberg.

»Megadygtigt arbejde af min tillidsmand og Bjørn i fagforeningen. De har virkelig taget ansvaret for at køre sagen flot og har samarbejdet meget tæt og fint. Da jeg blev klar over, at der evt. forelå en fejl, ringede jeg straks til min

fagforening Rør & Blik, der reagerede hurtigt og meget professionelt. Jeg er glad for at de fik løst sagen så hurtigt. Nu kan jeg forsætte min uddannelse hos Brøndum uden uro«, siger en tilfreds Louise.

Historien viser, at vi som fagforening i fællesskab med hendes tillidsmand kan løse alle problemerne med firmaet til alles tilfredshed så Louise kunne bevare fokus på at afslutte sin uddannelse«, siger Bjørn.

Vikarfusk

Rør & Blik skaffer medlem 240.000 kroner

■ **VIKAR** Ali gik i mere end et halvt år som vikar for FLH BYG uden at få den rigtige løn. Han blev samtidig snydt for både søgne og helligdage, pension og feriebetaling. Som ny vikar følte han sig alene på pladsen, men valgte fornuftigt nok at henvende sig til sin fagforening omkring løn og ansættelsesforhold.

For vikarbureauet underbetalte konsekvent medlemmet og snød med pension og øvrige tillæg. De to byggefirmaer, der havde indlejet vikaren, var slet ikke opmærksom på manglerne, før Rør & Blik henvendte sig.

Nu har medlemmet fået efterbetalt 17.000 kroner fra et firma og 223.000 kroner fra det andet. Samtidig betalte de to firmaer en fornuftig bod for snyderiet. De to firmaer erkendte begge, allerede ved første mæglingssmøde, at det var deres åbenlyse fejl og valgte at betale samlet næsten ¼ million til Rør & Bliks medlem.

»Vikarbranchen er fyldt med brodkar og vi ser igen og igen at medlemmer bliver snydt for løn, pension,

skurpenge, feriepenge mv. Tvivlsomme udbydere er der rigtig mange af blandt vikarbureauer. Rør & Blik kan kun advare og opfordre alle vores medlemmer til at få foretaget et løntjek og kigget på deres kontrakter.

Samtidig oplever vi en generel tendens til at vikarbureauer underbetaler og dermed medvirker de ansatte til en unfair konkurrence på ordentlige arbejdsforhold«, siger Karsten Pedersen, faglig sekretær i Rør & Blik.

Han er omvendt tilfreds med at de firmaer, der vælger at indleje vikarer og derfor også har ansvaret for dem, generelt altid er villige til at yde den rigtige erstatning.

Skriv din kopiseddel med gennemslagskraft

Kursus i akkordholderens vigtigste værktøj

■ **AKORD** »Skriv altid tydeligt og forståeligt. Særligt beløb og tid. Rør & Blik har aldrig tabt en sag på stavefejl, men vi har tabt på et forkert komma«, indleder Henrik Roos, opmåler hos Rør & Blik.

Mere end 40 nybegyndere, mindre rutinerede og stærkt garvede akkordholdere var på kursus i Byggefagenes Hus. Henrik Roos og faglig sekretær Karsten Pedersen gennemgik på fire timer, hvordan en kopiseddel eksemplarisk bør udformes, så arbejdsgiver godkender uden protest.

»Kopisedlen er et budskab til vores arbejdsgivere. Vær derfor præcis, så den ikke kan fortolkes. Sæt jer altid i modtagerens sted. Arbejdsgiveren læser ofte og ikke overraskende helt anderledes end akkordholderen. Derfor bør formuleringer altid være »stikfaste«, indskærper Henrik.

Kopisedlens rejse og alle faldgruberne på vejen blev pædagogisk gennemgået med klare pointer, solid erfaringsudveksling og små udfordrende skriftlige opgaver.

Kopisedlens konfliktfyldte rejse

Opgaven er aldrig ligetil for ingen byggeplads er ens og der kommer altid no-

get nyt. Derfor skal akkordholderen altid spidse pennen og nøjagtigt beskrive: Hvad, hvor, hvornår og hvordan.

Normalt bliver kopisedlen uden videre modtaget af overmontøren. Senest otte arbejdsdage efter den er afleveret, godkender den sig selv. Opstår der uenighed og kan en lokalforhandling ikke løse problemet ender din kopiseddel på et mæglingsmøde mellem Rør & Blik og arbejdsgiverorganisationen.

Kan der fortsat ikke opnåes enighed sendes din kopiseddel til et Rørudvalgsmøde. Er der stadig tvist lander din kopiseddel til sidst i Voldgift eller Arbejdsretten. Nu er hele sedlen til en ny fortolkning - ikke kun det enkelte punkt, der oprindeligt var uenighed om ude på pladsen.

Derfor skal så meget som muligt

være klarlagt i akkordaftalen før arbejdet begynder, så sammenhængen til kopiseddel altid er tydelig. Det letter kopisedlens rejse og forebygger meget juristeri.

Så husk:

- ➔ Opmåleren kommer gerne på besøg.
- ➔ Deltag i Rør & Bliks halvårslige akkordmøder.
- ➔ Tjek blikroer.dk/faellessekretariatet.

58098

er nummeret til Rør & Bliks MobilePay og det nummer du skal bruge ved indbetaling af kontingent. Husk at skrive 'kontingent' og cpr-nummer i kommentarfeltet, så fagforeningen kan se, hvem indbetaleren er.

Husk også at tillægge det beløb, du skal betale, 75 øre i gebyr som ubeskåret tilfalder MobilePay.

Klimakamp er også klassekamp

Rør & Blik bygger med på Broen til fremtiden

■ **KLIMA** Fra skolegården til Folketinget bliver der blæst til klimakamp og den grønne omstilling rammer alle dele af samfundet. Derfor deltager din fagforening også aktivt i et netværk af klima-bevidste organisationer. Rør & Blik er sammen med forbundet en del af organisationen ”Broen til fremtiden”.

Broen til fremtiden er en grøn alliance bestående af grønne og sociale bevægelser, faglige organisationer samt forskere. Netværket blev dannet i starten af 2019 af en bred kreds, der spænder over DJØF, RUC og Finansforbundet til bibliotekarer, lærere og rørlæggere m.fl.

Målet er at give begrebet sociale, globale og retfærdige klimaløsninger et konkret politisk indhold samt at påvirke erhvervs- og beskæftigelsespolitikken, så der samtidig skabes nye job inden for grøn omstilling.

Henrik Juul Rasmusen deltog i årskonferencen på FN-dagen d. 24. oktober:

»Vi ser det som en fælles opgave at holde fast i politikernes løfter. For os er der en lige linje fra kampen om lønmodtagernes mulighed for det gode liv helt frem til betingelserne for en grøn og fair omstilling. Klimakampen er i mine øjne som en vandmelon. Grøn udenpå og knaldrød indeni«.

Svar: Fornuftig fremdrift på Nyt Hospital Hvidovre

Byggechefen er nu optimistisk med de nye forlængede tidsplaner

I UTÆTHEDEN 6, 2019 skrev vi om superbyggeriet Nyt Hospital Hvidovre, der oprindeligt skulle afsluttes i 2020. Bygningsarbejderne rejste begrundet tvivl om tidsplanen holder og om konsekvenserne for den overordnede økonomi.

De erfarne VVS'ere på pladsen oplevede at byggeprocessen var dårligt planlagt. Nu arbejder byggeledelsen med en revideret tidsplan. De lover at byggeriet holder sig indenfor rammerne og afsluttes foråret 2021.

Malene Nygaard Kristensen, Byggechef Nyt Hospital Hvidovre, forklarer:

»Vi har en god og fornuftig fremdrift på byggepladsen med lukning af facaderne, og der er flere entrepriser i gang med det indvendige arbejde.

Vores tidsplan er i øjeblikket under revidering, men overordnet set følger vi de terminer, som indgår i den gældende tidsplan med totalrådgiver og byggeledelsen«.

Holder økonomien?

»I kvalitetsfondsprojekterne er der fastsat en økonomisk ramme, som vi på Nyt Hospital Hvidovre holder os indenfor. Det har dog været nødvendigt at flytte rundt på nogle midler internt for at være sikker på, at vi fremadrettet også kan holde os indenfor rammen på trods af forlængede tidsplaner«.

Virker den nuværende organisationsform og byggestyring efter seneste justeringer?

»Vi er optimistiske omkring de justeringer, som er blevet foretaget i vores byggestyring. Vi har en tæt dialog med vores byggeledelse, og der bliver foretaget grundige tilsyn på pladsen af vores totalrådgivere«.

BAT Kartellet

- dit landsomspændende fællesskab

■ **ORGANISERING** BAT-samarbejdet er landsdækkende og har i dag 80.000 medlemmer. BAT blev stiftet i 1991 som det fælles talerør for byggeforbundene. De syv forbund i BAT er Blik- og Rørarbejderforbundet, 3F, Malerforbundet, Dansk El-Forbund, Dansk Metal, HK/Privat og Teknisk Landsforbund.

Målet er at skabe flere og bedre job indenfor byggeriet. For at klare denne opgave, er det vigtigt, at BAT fællesskabet løbende har mange forskellige kontakter af både formel og uformel karakter til dem, som skal påvirkes af medlemsorganisationerne.

Social dumping i byggebranchen

Særligt omkring problemer med udenlandsk arbejdskraft har organisationen

Bygge- Anlægs- og Trækartellet er samarbejdsorganisationen for arbejdere i byggeriet

været aktiv for at sikre de bedst mulige løn- og arbejdsvilkår og lige vilkår for alle, der arbejder indenfor bygge og anlæg. Derfor har sekretariatet også tre polsktalende faglige konsulenter. BAT har arbejdet med at opruste indsatsen løbende og indsatsen styrkes gennem mere end 100 faglige medarbejdere rundt om i landet, der har udenlandske virksomheder og udenlandske arbejdstagere som deres primære arbejdsområde.

Målet er at skabe flere og bedre job indenfor byggeriet.

BAT engagerer sig i at påvirke politikere, embedsfolk og myndigheder til at tage problemerne alvorligt. Det har blandt

FAKTA

Kartellet udgiver en stribe faglige publikationer, har en stor hjemmeside og udsender nyhedsbreve.

Tjek batkartellet.dk

andet ført til tilblivelsen af RUT-registret i 2011.

Flere job i byggeriet

BAT kan i høj grad karakteriseres som en "lobbyorganisation" for byggeriets og træets fagforbund. Opgaven er at påvirke regering, embedsværket i ministerierne, folketinget samt andre organisationer ud fra den vedtagne fælles politik og de fælles mål i kartellet. BAT drives af et fagsekretariat med ni personer

Derfor indgår sekretariatets medar-

BAT kan i høj grad karakteriseres som en "lobbyorganisation" for byggeriets og træets fagforbund.

bejdere og en række forbundsrepræsentanter i mange udvalg, arbejdsgrupper, råd med meget mere, med det formål altid at være centralt placeret i de beslutningsfora der eksisterer, og som har betydning for BAT fællesskabets påvirkningsmuligheder indenfor de fagligt aftalte samarbejdsområder. Arbejdsmiljø, social dumping, erhvervs politik og ansættelsesforhold er vigtige indsatsområder for BAT.

Landsdækkende organisering af internationalt arbejde

Det fagpolitiske samarbejde er placeret i og varetages af en bestyrelse af de syv forbund. Blik- og Rørarbejderforbundet er repræsenteret af formand Henrik W. Petersen og forbundet er repræsenteret i flere udvalg og netværk. De bliver bistået af et sekretariat med ni medarbejdere samt tre stående politiske udvalg og to netværk for tillidsfolk og AMR.

Interview: Claus Von Elling fra 3F er nyvalgt formand for BAT og gruppeformand for Byggegruppen i 3F

Hvad er styrken ved samarbejdet?

Samarbejdet i BAT foregår landsdækkende og på tværs af byggebranchen. Her repræsenterer vi alle faggrupper med sidestillede formænd fra alle forbund. Vi støtter hinanden solidarisk på tværs og det er godt at stå sammen. Når vi har opnået konsensus, får vi en vægtig stemme, som ingen af de enkelte forbund kan have selvstændigt.

Hvordan foregår arbejdet i BAT?

BAT holder et bestyrelsesseminar hvert år, hvor vi lægger de overordnede linjer og drøfter og planlægger de konkrete indsatsområder. Vores arbejde er primært rettet mod de store byggepladser i Danmark som Metro, Herlev Hospital, Panum m.fl. med gode organiseringsprojekter, hvor vi også har tre polske tolke til at skabe relationer. Vi vil også ansætte en Femern-konsulent til at følge det projekt tæt fra starten af.

OK2020 må også fylde meget nu?

Vi har holdt OK-konference i BAT for at prioritere områderne og hjælpe hinanden på vej. Vi forpligter hinanden, selvom det kan være svært, men det aldrig er formålstjenesteligt at arbejdsgiverne spiller os ud mod hinanden.

Denne gang skal vi have aktiviteten i baglandet til at være synlig fra starten af for at presse arbejdsgiverne før og under forhandlingerne. Aktiviteten skal give os et stærkt og legitimt forhandlingsmandat. Sidste gang havde vi en stærk nej-bevægelse, der fyldte meget op til selve afstemningen. Vi skal i stedet bruge al den energi

produktivt forud for forhandlingerne og ikke bagudrettet.

Hvad med den sociale dumping?

Social dumping skal vi bekæmpe med både lovgivning, i udbudsfasen og med vores overenskomster. Her er vores fællesskab vigtigt for ingen kan løfte den opgave alene. Lovgivning om ID-kort skal dække bredt og vi kan have det som rammebetingelse i overenskomsten. Nu har EU-Domstolen pålagt arbejdsgiverne en pligt til at registrere arbejdstagernes arbejdstid objektivt og stille den registrering til rådighed for 3. part, hvilket er et godt og stærkt værktøj for fagbevægelsen.

Er en hævet mindsteløn et krav?

Vi oplever at lønnen bliver sat ud af kraft, når udenlandske firmaer sætter bygningsarbejdere på højeste arbejdstid til den mindste løn. Det udkonkurrerer både de danske entreprenører og deres danske arbejdskraft. Kan vi hæve mindstelønnen med 30-50 kroner udlines den forskel væsentligt og det bør arbejdsgiverne også tænke alvorligt over.

Hvad er dine ambitioner som ny BAT formand?

Vi har mange muligheder i BAT. Vi skal udvide og forstærke samarbejdet. Vi bør etablere et BAT Taskforce, der kan sendes landet rundt og hjælpe de lokale fagforeninger. Vi skal overveje hvilke opgaver, vi kan løse mere intelligent og stærkere i fællesskab. Og så skal vi bruge vores fælles europæiske samarbejde, hvor BAT står stærkt. Der er mange muligheder i BAT.

TM: Din lokale talsmand

Som tillidsmand skal du være medlem og meldt til Rør & Blik, der sikrer dine rettigheder

■ **TILLIDSREPRÆSENTANT** I Danmark hylder vi Den Danske Model som et konstruktivt og professionelt samarbejde mellem lønmodtagere og arbejdsgivere. Typisk med henvisning til vores aftalte overenskomster og regulerede arbejdsmarked. I det daglige og lokalt er din tillidsmand den der bærer det ansvar ude på din arbejdsplads og sikrer dine arbejdsforhold.

I Rør & Blik har vi 60 tillidsfolk, der er medarbejdernes valgte repræsentant i virksomheden. Din TM er forpligtet til at overbringe dine relevante klager, spørgsmål eller henstillinger til arbejdsgiveren. Han kan forhandle for dig og sikre at dine rettigheder og interesser bliver hørt og respekteret.

Tillidsrepræsentanter bruger sin tid på at sikre, at overenskomster overholdes og forhandler de lokale aftaler. Heldigvis står han aldrig alene med opgaven, men er sikret rettigheder, beskyttelse

og udviklingsmuligheder gennem sin fagforening.

Rør & Blik er livslinjen for TM

Tillidsrepræsentanten vælges typisk for en afgrænset periode af medarbejderklubben. Da TM altid går forrest og forhandler med ledelsen, nyder repræsentanten en beskyttelse mod afskedigelser. Men det kræver at man er registreret hos Rør & Blik som valgt medarbejderrepræsentant.

På den måde er TM sikret, men desværre har Rør & Blik fornyligt oplevet at flere TM ikke var anmeldt og endda en "såkaldt" TM, der slet ikke var medlem af fagforeningen. I sådan en situation er der ingen sikkerhed og beskyttelse. Samtidig går man naturligvis glip af de ekstra værktøjer og nye muligheder, du udrustes med som TM fra Rør & Blik.

Muligheder og rettigheder

Rør & Blik tilbyder alle nyvalgte tillidsfolk relevante kurser. Du kommer typisk på et uddannelsesforløb på to gange en uges kursus.

Din fagforening etablerer også nye

netværk blandt tillidsfolk og afholder løbende TM møder for fagligt aktive. På samme måde som der afholdes en årlig klubkonference. Tjek alle møder i kalenderen i UTÆTHEDEN.

Du har også ret til et vederlag som TM. Kompensationen betales for din indsats og kræver naturligvis at du er registreret som TM og medlem af fagforeningen.

Som tillidsrepræsentant kan du altid bruge Rør & Blik til at styrke din politiske indflydelse og dine professionelle relationer. I fagforeningen får du hurtigt og kompetent sparring fra dine faglige sekretærer.

Her er der altid svar og afklaring på de faglige problemstillinger.

Hvad er en fagforening?

Rør & Blik besvarer alle spørgsmål i kantinen på TEC Gladsaxe hver onsdag i spisefrikvarteret

■ **ORGANISERING** I hjørnet af en fyldt kantine, der dufter af lun mad og kaffe, besvarer Rør & Blik alle elevernes faglige spørgsmål hver onsdag. Både elever og lærere hilser flittigt på Jørgen Hansen, organiser i Rør & Blik, når de skynder sig ind gennem døren i pausen.

Jørgen står rutineret parat med både kaffe, visitkort og infomateriale i en smart mobil bod med banner. Han er tydeligvis en velkendt og genkendt gæst på TEC Gladsaxe, hvor han fungerer som som fagcensor og organiser.

»Du skal melde dig ind her, det er vigtigt«, siger en kammerat til hans ven og trækker ham over til Jørgen. Mens flere andre elever har travlt med at huske deres medlemsnummer og med et stort smil bekræfter, at de allerede er medlem.

Både nye interesserede og de faste stamgæster kigger forbi boden for at høre nyt, melde sig ind eller få svar på en stribe faglige spørgsmål og problemstillinger. Rør & Bliks logo hue er også populær og bliver flittigt efterspurgt.

Mange af eleverne på hovedforløbet er allerede blevet medlemmer og når nye melder sig beder Jørgen blot om de nødvendige kontaktoplysninger. Han har travlt med at tale fag og dele sin viden med så mange som muligt i pausen. Bag efter vender han så tilbage til de interesserede allerede dagen efter med en snak om fagforening og medlemskab. Flere er dog så overbeviste om værdien af et fællesskab, at de straks melder sig og betaler via MobilePay.

Huerne fra Rør & Blik er tydeligvis eftertragtede og flere flasher dem hurtigt i kantinen.

»De er kun til folk i fagforening og

huen giver også respekt hos mester«, smiler en elev og kalder kvikt flokken for "Rør & Blik Army".

»Medlemskab er kun en fordel og Rør & Blik hjalp med rådgivning om løn, så mester betalte med det samme«, supplerer en anden lærling.

»Men hvad er en fagforening?«, spørger en ny elev på grundforløbet.

»Rør & Blik er et fællesskab, som forhandler din løn. Vi laver overenskomsterne, der sikrer dine ansættelsesforhold, en fair betaling og ordentlige lærlinge uddannelser. Giv mig din kontakinfo, så kan vi tage en snak over telefonen,« forklarer Jørgen.

For tiden går hurtigt i pausen, hvor spørgsmål om løn, ferie, uddannelsesaftaler og kørepenge typisk er faste temaer for de unge medlemmer.

Rør & Blik stiller med forskellige medarbejdere hver uge. Ses vi på onsdag?

Opmåler søges

Rør og Blikkenslagernes Fagforening af 1873 søger en opmåler til ansættelse i Fagforeningen.

Arbejdet vil fortrinsvis bestå i opmåling og udfærdigelse af akkord regnskaber jf. Rør- og Fjernvarmeprislister samt Landspriskuranten, konsulentarbejde med råd og vejledning af medlemmer, der ønsker at udføre deres arbejde i akkord. Derudover fagligt arbejde i et vidt omfang.

Vi forventer du er:

Medlem af Rør og Blikkenslagernes Fagforening af 1873 eller indforstået med at blive det.

- Har kendskab til prislisterne og har brugt dem i dit arbejde.
- IT-kendskab på brugerniveau
- Kendskab til opmålersystemet vil være en fordel.

Vi tilbyder:

Ansættelse jf. Fagforeningens Love. Alle fagligt ansatte og valgte får ens løn, som udbetales månedsvis bagud. Arbejdstiden følger, som udgangspunkt, Fagforeningens åbningstider, dog forventes det at du deltager i Fagforeningens møder og arrangementer m.m. hvilket kan medføre en del aktivitet uden for den almindelige arbejdstid. Generelt er stillingen uden øvre arbejdstid. Som ansat vil du blive en del af et stærkt samarbejdende team. Der vil ved tiltrædelsen, blive givet oplæring i arbejdet.

Job start den 1. februar 2020 eller efter aftale.

Ansøgningen sendes til:

Mail: kbh@blikroer.dk

Brev: Rør og Blikkenslagernes Fagforening af 1873, Byggefagenes Hus, Lygten 10, 2400 Kbh. NV.

Mrk. Ansøgning.

Alle ansøgninger vil blive behandlet med fortrolighed.

Sidste frist for aflevering af ansøgning er 19. januar 2020.

Hvis du har spørgsmål til jobbet, kontakt Formand Henrik Juul Rasmussen. Mobil 26882078

Nedsat kontingent til ledige og syge

Arbejdsløse og sygemeldte medlemmer i kategori A, det vil sige fuldt betalende ordinære medlemmer, kan søge om nedsat kontingent hver gang de uafbrudt har været ledige eller sygemeldte i en periode på 17 uger. For at være omfattet af ordningen skal man have

aktuelt A-medlemskab af Rør og Blik (Kreds København) i mindst et halvt år. Først herefter tælles de 17 uger.

Der vil blive tale om en fritagelse for kredskontingent i 50 dage svarende til 550 kr. Nedsættelsen gælder fra ansøgningen er modtaget og bevilget.

Ansøgningen skal være skriftlig enten på nedenstående formular eller på mail. Husk: Navn, personnummer og startdato for ledighed/sygeperiode. Ved ansøgning på grund af sygdom skal foreligge dokumentation.

Ansøgning om nedsættelse af fagforeningskontingent efter 17 ugers uafbrudt ledighed eller sygdom.

Navn: .....

Personnummer: .....

Startdato for ledighed eller sygeperiode: .....

Sendes til Rør og Blik, Lygten 10, 2400 Kbh. NV eller på mail: Kbh@blikroer.dk

Nye pladser

Firma

Poul Christensen
Real VVS
Christoffersen & Knudsen

Arbejdspladsen

Vesterfælledvej 98
Sofus Francks Vænge 8
Plantevej 29-39

Arbejde

Renovering
Renovering
Renovering faldstammer
og vandledninger
Nybyg
Renovering stigestrange
Nybyg
Renovering
Lejligheder
Sprinkler

Wicotec/Kirkebjerg

Christoffersen & Knudsen
DTEK
Christoffersen & Knudsen
GL VVS
Wicotec/Kirkebjerg

Borgmester Ib Juuls Vej 83

Vestervænget 2
Amager Strandvej 399
Artillerivej 5
Ørestads Boulevard 37
Hovedgaden 630

Nye tillidsmænd

Firma

MIH VVS ApS
Varmecentralen A/S
Kemp & Lauritzen – Slotsholmen Teknik
Allan Villadsen A/S

Tillidsmand

Henrik Lohmann
Max Michael von Scholten
Søren René Petersen
Lasse Ibsen

Ny arbejdsmiljørepræsentant

Firma

MIH VVS A/S
DTEK A/S
Andersen & Heegaard A/S
DTEK A/S
Charles Nielsen VVS A/S

Arbejdsmiljørepræsentant

Jakob Errebo
Frank Rasmussen
Søren Marloth
Lasse Prehn Kristensen (Ekstern)
Peter Teddy Nielsen

Underskrevet tiltrædelsesoverenskomst

Hydroingenia Denmark ApS
c/o NJORD Law Firm
Pilestræde 58
1112 København K

Døde

Axel Palle Jørgensen
15.01.47 – 16.10.2019
Flemming Vandrup
22.02.37 – 09.11.2019
Jan Winding Laursen
02.07.58 – 14.11.2019
Per Jensen
14.12.41 – 10.11.2019
Peter Foldmand Olsen
19.08.58 – 25.11.2019

Seniorklubben

Møde månedens sidste mandag kl. 10.00
Formand Finn Iwanouw
mobil: 2327 0890

Åbningstider

Fagforeningen

Mandag-onsdag: 8.00-16.00
Torsdag: 8.00-17.00
Fredag: 8.00-14.00
Telefon: 3583 2422

A-kassen

Mandag: 9.00-11.30
Tirsdag: 9.00-11.30 og 15.00-16.30
Onsdag: Lukket
Torsdag: 9.00-11.30 og 15.00-16.30
Fredag: 9.00-11.30

KALENDER 2020

Bestyrelsesmøder, Byggefagernes hus

Medlemmerne har adgang til at overvære møderne.

04. februar
09. juni
18. august
06. oktober
08. december

Generalforsamling

21. april
06. oktober

TM-møder

04. februar
14. maj
19. november

Klubkonference

26. september

Fastelavn

23. februar??

Juletræsfest

13. december

Seniorklubben

27. januar 10-12 Marineforeningen
Vi mødes Takkeladsvej 3 på Holmen
24. februar 10-12 Medlemsmøde
30. marts 10-12 Generalforsamling
22. april Busudflugt til Sverige
Vi mødes kl. 9.00 ved Silvan på Lygten
27. april 10-12 Medlemsmøde
20. maj 2020 Skovtur

Tip os din gode historie

Ring/skriv idéer og forslag til **UTÆTHEDEN**

Kontakt journalist Ole Sønderby
på 26 88 20 74/35 83 24 22
og osd@blikroer.dk

Vejen til DM i Skills 2020

Regionsmesteren brugte hovedet og taktik

■ **MESTERSKAB** Det er håndværkereliten, der stiller op når der er landsdækkende konkurrence. Blik og Rørarbejderforbundet og TEKNIQ arrangerer hvert år DM i Skills for VVS-energilærlinge. Her findes, kåres og hyldes branchens mest talentfulde unge VVS-energispécialister. Kappelstriden foregår ved udtagelse gennem skolemesterskaber og regionale konkurrencer.

Nu er Hovedstadens Regionsmesterskab afgjort. Det blev afviklet d. 23. og 24 oktober på TEC Gladsaxe. Efter et par dages hård konkurrence på TEC med hårdlodning, bukning af rør, opsætning af radiator samt en masse mål der skulle overholdes, er vinderen af dette års regionsmesterskab for region Hovedstaden fundet blandt fire deltagere, to fra U/Nord og to fra TEC.

Vinderen blev Lucas Barkow fra Jagtvejens VVS ApS som går på TEC. Et stort fremmøde fik set både de fires installationer og flittigt besøgt Rør & Bliks pølsevogn.

Ro, træning og taktik gav mesterskabet

UTÆTHEDEN fik afbrudt Lucas midt i skolearbejdet. Han er i gang med tredje hovedforløb og afslutter sin VVS-uddannelse i slut 2020.

Hvorfor valgte du at stille op?

»Min faglærer anbefalede mig at stille op, da det er en god træning frem mod svendepølsen. Opgaveløsningen ved mesterskabet foregår på skarp tid på samme måde som svendepølsen. Derfor er det en god forberedelse at prøve at arbejde under tidspres. Samtidig er det

også en god mulighed for at skulle bukke de mange rør i forskellige vinkler. Det har vi ikke så meget tid til at arbejde med i den daglige skolegang.«

Hvordan forberedte du dig på konkurrencen?

»Vi brugte et par dage på skolen som optakt og træning til regionsmesterskabet. Her fik jeg god coaching og rådgivning fra min faglærer på TEC Gladsaxe.«

Lucas bevarede roen under de to hårde konkurrencedage ved brug af en særlig taktik:

»Jeg starter med det, jeg er bedst til, så jeg er sikker på at få en god og holdbar start. Jeg begyndte med de buk, som jeg var sikrer på for at komme godt fra start. Så byggede jeg det logisk op fra brugsvand til radiator til gulvvarme med en klar plan for hele forløbet.«

På den måde sørgede han for at arbejde hurtigt og effektivt fra begyndelsen, så han undgik at blive for presset til sidst. En taktik som forhåbentlig også kommer ham til hjælp til DM i Skills i januar.

Hvad sagde din mester og svendene?

»De syntes at det var supercool og var naturligvis også stolte på arbejdspladsens vegne. Så nu håber jeg at mester giver god plads og tid, så jeg kan forberede mig på de tre dage til DM i Skills. Konkurrencen kræver både overblik og at man kan bruge hovedet i forhold til opgaven.«

I år afvikles konkurrencen i Bel-lacenteret d. 16. – 18. januar. Der er gratis adgang for alle til DM i Skills 2020 i åbningstiden.

